

interes neslăbit față de ceea ce e nou și valoros, prezență activă în dezbaterile celor mai ascuțite probleme ale creației. Cerințele atât de îndreptățite formulate de partid față de critică privesc mărirea contribuției ei la progresul continuu al creației, ridicarea ei în stima creatorului și cititorului ori spectatorului, definind totodată profilul etic al criticului comunist, în funcție de înalta sa responsabilitate cetățenească. Marea majoritate a criticilor activează în presă; creșterea combativității, obiectivitatea și seriozitatea, prezența efectivă în problematica de actualitate a criticii măresc valoarea publicistică a articolelor și înrîurirea lor pozitivă în rîndurile celor ce le citesc. Este sarcina fiecărui critic în parte să-și analizeze munca în lumina acestor mari și legitime exigențe. E, în același timp, sarcina tuturor criticilor să rezolve în colectiv problemele cardinale ale profesiei lor: orientarea criticii într-o etapă sau alta, formarea tinerelor cadre. Acest examen colectiv poate și trebuie să-l prilejuiască secțiile de resort ale Uniunii Scriitorilor, Asociației oamenilor de artă, antrenînd în același timp pe toți criticii în „dezbaterile problemelor fundamentale ale creației literare, continua consolidare a coeziunii tuturor forțelor literaturii pe temelia ideologiei marxist-leniniste, creșterea cu dragoste și atenție a tineretului scriitoricesc“.

Trebuie să mulțumim din suflet partidului, tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, că ne ajută încă o dată să ne analizăm profund munca și să vedem limpede drumul de urmat.

Valentin Silvestru

O NOUĂ STRĂLUCIRE COMORILOR LIMBII NOASTRE

Delegații la Conferința pe țară a scriitorilor de la începutul anului 1962 au avut privilegiul de a participa la momentele neuitate în care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a adresat mînuitorilor de seamă ai limbii romînești, salutul și îndemnul călduros al partidului și al guvernului țării noastre. Mesajul transmis oamenilor de litere, de către fiul cel mai iubit al poporului, ne atrage luarea-aminte asupra faptului că obiectivele tuturor genurilor scrisului, ale întregii activități a scriitorului, nu pot fi atinse decît în măsura în care, în opera lui, cititorul, făurar al noii orînduirii, recunoaște propria sa viață, gîndurile și năzuințele sale, redate cu strălucire.

Unul dintre obiectivele însemnate ale literaturii noastre, ale pasiunii scriitorilor pentru chemarea lor de a da „opere care să-și croiască drum spre inima oamenilor, înfruntînd cu trînicia lor timpul“, este lupta pentru o măiestrie înaltă, pentru un „efort artistic, al muncii de migală a creatorului, pătruns de modestie și exigență față de roadele trudei sale“, este lupta pentru calitate.

În activitatea pe care mulți dintre noi o desfășoară, atât pe terenul creației, cît și în arena criticii literare, trebuie să înțelegem ca o sarcină importantă sublinierea rolului educativ al literaturii, menirea ei „de a cultiva în

inimile oamenilor mindria patriotică“ pentru trecutul și prezentul glorios al luptelor poporului, pentru idealurile pline de măreție ale epocii noastre. Cred că progresul literelor românești cuprinde, în marele ansamblu cultural al avântului său, și răspunsul pe care avem să-l dăm acelei recomandări din cuvîntarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, care ne arată că „scriitorii sînt chemați să creeze opere care vor da o nouă strălucire comorilor limbii noastre“.

Mîndria patriotică față de „dulcea și frumoasa“ limbă romînească, de bogăția ei, aptă să cuprindă exprimarea celor mai subtile simțiri și gînduri ale omului modern, se traduce în grija creatorului de valori literare (și a criticului său contemporan) de a înfățișa aceste noi valori într-un veșmînt curat și frumos, vrednic de tradițiile marilor înaintași, de exemplul înalt al lui Sadoveanu și Arghezi, pilde de dragoste pentru chemarea lor de scriitori legați de popor. Cred că, de-acum înainte, e necesar să sporim exigența noastră față de limbajul pe care prozatorii și autorii noștri dramatici îl folosesc în lucrările lor.

De cîteva ori, în anii din urmă și chiar în stagiunea prezentă, publicul a ascultat piese de teatru scrise fie într-o limbă literară aproximativă, fie într-alta adăpată din detestabilul jargon „bulevardist“, ori într-un fel de vorbire simplificată și simplistă, pe care unii autori, rupți de realitate, o pun pe seama „ruralismului“. Nu mai puțin jignitoare la adresa limbii romîne este suita de termeni pedanți, improprii, și de formulări întortochiate, cu care unii recenzenți se înghesuie să dea lecții și să pună note artei și culturii noastre, din colțul rubricii ce le-a fost încredințată în scopuri desigur mai vrednice de menirea criticii noastre noi. Am citit cronici și am auzit remarce în care scriitorii contemporani deprinși cu *munca grea asupra paginii* — cum o denumește, cu emoționantă stimă, mesajul partidului — erau etichetați, fără drept de apel, ca „pășuniști“, sau „neaoșiști“, într-un context ce nu exprima decît sărăcia ideilor și a limbii respectivului recenzent.

La Conferința pe țară, un scriitor a citat cîteva din asemenea mostre de limbaj al unor publiciști care au uitat, pesemne, îndrumarea lui Lenin, că *arta aparține poporului, trebuind să pătrundă prin rădăcinile ei cele mai adînci în masele largi ale oamenilor muncii, să fie pe înțelesul lor, iubită și apreciată de ele*.

În întreaga mea activitate viitoare, de scriitor și critic de artă, voi promova, din toate puterile și cu toată atenția pe care o merită, efortul nostru unanim pentru o nouă strălucire a comorilor limbii romîne, minunata unealtă a literaturii epocii noastre.

Mihnea Gheorghiu